

Risicomanagement in het forensisch beschermd wonen

Thematisch onderzoek naar het risicomanagement in het
forensisch beschermd wonen

Plan van aanpak

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
1.1 Aanleiding	3
2. Doelstelling en onderzoeksvragen.....	5
2.1 Doelstelling	5
2.2 Centrale vraag en deelvragen	5
2.3 Afbakening	5
3. Onderzoeksaanpak	7
3.1 Operationalisering	7
3.2 Selectie van locaties	7
3.3 Methoden van onderzoek.....	8
4. Samenhang	11
4.1 Ontwikkelingen in beleid en regelgeving	11
4.2 Extern onderzoek	11
4.3 Gerelateerde inspectierapporten.....	12
5. Communicatie	13
5.1 Start van het onderzoek.....	13
5.2 Analyse en rapportage	13
5.3 Protocol voor de werkwijze	13
Bijlage 1: Afkortingen	14

1. Inleiding

Het forensische zorgveld omvat de gehele keten van zorg die wordt verleend in justitieel kader. Deze zorg is gericht op mensen met een psychische of psychiatrische aandoening, verslavingsproblematiek en/of een (licht) verstandelijke beperking die in aanraking zijn gekomen met justitie. Binnen de forensische zorg wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen van zorg, variërend van zorg in hoogbeveiligde klinische voorzieningen tot ambulante behandeling.

Forensisch beschermd wonen maakt onderdeel uit van deze zorgketen en kenmerkt zich door een woonsetting met een laag tot zeer laag beveiligingsniveau, waarin cliënten begeleiding en toezicht ontvangen. De mate van toezicht en begeleiding op deze vaak kleinschalige locaties verschilt per cliënt en hangt af van de geïndiceerde zorgzwaarte. Er verblijven cliënten die vanwege hun problematiek en recidiverisico ondersteuning nodig hebben bij het veilig functioneren in de samenleving, maar voor wie een klinische opname niet of niet langer noodzakelijk is.

In 2025 zijn ruim tweeduizend mensen in een voorziening voor beschermd wonen geplaatst op basis van een forensische zorgtitel.¹ Zij stromen door na verblijf in een penitentiare inrichting of een forensische zorgvoorziening met beveiliging, zoals een forensisch psychiatrisch centrum. Of worden geplaatst in het kader van bijzondere voorwaarden bij een strafrechtelijke afdoening, zoals een voorwaardelijke veroordeling.

In Nederland bieden 84 zorgaanbieders forensisch beschermd wonen aan², verspreid over 449 locaties³. Sommige locaties zijn onderdeel van een grote ggz-instelling of grote aanbieder van forensische zorg, andere werken zelfstandig. Er zijn aanbieders die cliënten met verschillende profielen aannemen, andere zijn gespecialiseerd in bijvoorbeeld de begeleiding van cliënten met een zedenverleden of verslavingsproblematiek. Ook zijn er locaties die uitsluitend forensische cliënten huisvesten, terwijl andere locaties ook beschermd wonen bieden in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of de Wet langdurige zorg (Wlz).

Het voorkomen van recidive is het primaire doel van alle vormen van forensische zorg, waaronder van forensisch beschermd wonen. Daarnaast is de begeleiding binnen forensisch beschermd wonen gericht op re-integratie in de maatschappij. De begeleiding is herstel- en krachtgericht en heeft als doel de eigen regie en maatschappelijke participatie van de cliënt te versterken. Daarbij worden ook de individuele risicofactoren van de cliënt betrokken. Deze combinatie vraagt om een voortdurende afweging tussen het stimuleren van de ontwikkeling van de cliënt en het beperken van veiligheidsrisico's voor zowel de client als de samenleving. Risicomanagement vormt hierin een essentieel onderdeel. Het omvat het

¹ Forensische zorg is geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg als onderdeel van een (voorwaardelijke) straf of maatregel. Forensische zorg wordt door de rechter opgelegd aan iemand die een strafbaar feit heeft gepleegd. Zie: [infographic-forensische-zorg-2026.pdf](#).

² Zie: [Overzicht-aanbieders-fz-per-zorgsoort.pdf](#).

³ Zie: [Digitale landkaart - DJI for Zorg](#).

systematisch identificeren, signaleren en beperken van risicofactoren voor (herhaald) delictgedrag⁴, zodat passende begeleiding en interventies kunnen worden ingezet en de kans op recidive verder wordt verkleind.

De Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) ziet op basis van eerdere inspectierapporten en signalen uit het veld dat het uitdagend kan zijn om het risicomanagement vorm te geven binnen het forensisch beschermd wonen. Dit komt onder meer door de mix van doelgroepen (forensische cliënten en cliënten met bijvoorbeeld een Wmo- of Wlz-traject) en de toenemende complexe problematiek bij de cliënten. Daarnaast heeft de Inspectie JenV door de omvang en diversiteit van de sector tot op heden onvoldoende zicht op het risicomanagement in het forensisch beschermd wonen. Samen met de signalen over mogelijke knelpunten in de uitvoering vormt dit de aanleiding voor dit thematisch onderzoek.

1.1 Aanleiding

De Inspectie JenV houdt toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering op alle locaties waar forensische zorg wordt verleend, waaronder voorzieningen voor forensisch beschermd wonen.⁵ De Inspectie JenV wil met haar toezicht niet alleen zicht houden op de kwaliteit van individuele locaties, maar ook op thema's die de sector als geheel bezighouden. Het forensisch beschermd wonen bestaat uit een groot en divers aantal locaties, met verschillen in doelgroep en zorgaanbieders. Juist in een veld met deze omvang en diversiteit vindt de Inspectie JenV het van belang om naast inzichten op locatieniveau ook een samenhangend en meer sector-overstijgend beeld te verkrijgen. Een thematisch onderzoek maakt het mogelijk om inzicht te krijgen in de wijze waarop organisaties invulling geven aan een bepaald thema en om patronen, verschillen en bredere ontwikkelingen binnen de sector zichtbaar te maken.

Met dit onderzoek zoomt de Inspectie JenV in op het risicomanagement binnen het forensisch beschermd wonen. Dit onderwerp past bij het meerjarenperspectief 2025-2028 van de Inspectie JenV⁶ omdat het raakt aan het thema mensen in kwetsbare posities. De Inspectie JenV kijkt of de organisaties die onder haar toezicht staan hun doel bereiken en welk effect dat heeft op mensen en de maatschappij. Mensen zijn vaak afhankelijk van het werk van organisaties in het domein van de Inspectie JenV. En als mensen ook financiële, sociale of psychische problemen hebben zoals binnen het forensisch beschermd wonen, maakt hen dit extra kwetsbaar.

Diverse signalen hebben bijgedragen aan de keuze voor een focus op het risicomanagement binnen het forensisch beschermd wonen. Zo bleek uit het incidentonderzoek van de Inspectie JenV naar het dodelijke steekincident bij de

⁴ Kwaliteitskader forensische zorg 2022-2028, herziene versie oktober 2025, p.64, [kwaliteitskader-fz-2025-definitief.pdf](#).

⁵ Art. 3.5 Wet forensische zorg en art. 1 Aanwijzingsbesluit toezichthoudende ambtenaren Wet Forensische Zorg.

⁶ Zie: [Meerjarenperspectief 2025 - 2028 Inspectie JenV](#)

Erasmusbrug in Rotterdam (2024) onder meer dat de organisaties die de dader in het kader van een eerder opgelegde maatregel tbs met voorwaarden zorg en begeleiding boden, hem niet voldoende in beeld hadden. Doordat de betrokken organisaties, waaronder de beschermdwonenlocatie waar hij verbleef, niet al hun informatie over hem met elkaar deelden, waren er blinde vlekken in zorg en toezicht. Het risico dat hij opnieuw een delict zou kunnen begaan, is daardoor onvoldoende onderkend.⁷ Ook in minder recente rapporten van de Inspectie JenV is het risicomanagement naar voren gekomen als een aandachtspunt in de taakuitvoering in het forensisch beschermd wonen.⁸

Door de mix van doelgroepen en de focus op herstel- en krachtgerichte begeleiding bestaat het risico dat de forensische scherpte en het risicomanagement voor specifiek de forensische cliënten naar de achtergrond verdwijnen. Minder aandacht voor gedragsveranderingen of een gebrek aan kennis van signalen die wijzen op een verhoogd recidiverisico, kunnen van invloed zijn op de veiligheid in een beschermdwonenlocatie en in de samenleving. Medewerkers zelf geven aan dat het lastig kan zijn om risicofactoren voortdurend in beeld te houden zonder de open, niet-oordelende houding te verliezen die kenmerkend is voor het op herstel gerichte karakter van het forensisch beschermd wonen.⁹ Ook geven ze aan dat het ingewikkeld kan zijn om forensische kennis en kunde te borgen in een organisatie waar minder of minder vaak forensische cliënten verblijven.¹⁰

Medewerkers in de beschermdwonensector ervaren daarnaast, net als in het gehele forensische veld, dat ze te maken hebben met een steeds complexer wordende doelgroep.¹¹ Cliënten met verward of onbegrepen gedrag en multiproblematiek maken dat het werken in een beschermdwonenvoorziening steeds meer forensische scherpte¹² vraagt van medewerkers. Daarmee wordt ook de kwaliteit van het risicomanagement op die locaties van steeds groter belang.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet straffen en beschermen in 2021 is er voor de groep cliënten die vanuit detentie doorstroomt naar een beschermdwonenlocatie ook nog een beperking ontstaan in de duur van hun verblijf. Met de inkorting van de periode van voorwaardelijke invrijheidstelling hebben forensisch beschermdwonenlocaties minder tijd om ex-gedetineerden te ondersteunen bij hun terugkeer in de maatschappij.¹³ Dat brengt het risico met zich mee dat medewerkers cliënten minder goed leren kennen en minder goed zicht krijgen op risicosignalen, waarmee het risicomanagement onder druk komt te staan.

⁷ Zie: [Incidentonderzoek dodelijk steekincident Erasmusbrug \(2025\)](#).

⁸ Zie: [Stichting Exodus Den Bosch Inspectierapport doorlichting \(2013\)](#) en [Stichting Moria Nijmegen Inspectierapport doorlichting \(2007\)](#).

⁹ Leren van elkaar, Landelijk rapport Kwaliteitsnetwerk BW/MO, cyclus 2 (2023-2025), p.18, [leren-van-elkaar-kwaliteitsnetwerk-bwmo-cyclus2.pdf](#).

¹⁰ Leren van elkaar, Landelijk rapport Kwaliteitsnetwerk BW/MO, cyclus 1 (2021-2023), p.20, [kwaliteitsnetwerk-bw-mo-landelijk-rapport-leren-van-elkaar.pdf](#).

¹¹ Leren van elkaar, Landelijk rapport Kwaliteitsnetwerk BW/MO, cyclus 1 (2021-2023), p.8, [kwaliteitsnetwerk-bw-mo-landelijk-rapport-leren-van-elkaar.pdf](#).

¹² Forensische scherpte is bewustzijn van de patiënt, van zijn of haar stoornis en de forensische setting. Het is het kunnen herkennen van zelfs subtiele signalen van mogelijke escalatie, het eigen onderbuikgevoel, de capaciteit om hierover met collega's te communiceren, de bereidheid om te handelen wanneer nodig, en de realisatie dat dit in zichzelf ook een effect op de patiënt kan hebben (Clercx et al., 2020).

¹³ Door deze wet is het penitentiair programma grotendeels afgeschaft, de periode van de voorwaardelijke invrijheidstelling is ingekort naar maximaal 2 jaar en een stapeling van het penitentiair programma en de voorwaardelijke invrijheidstelling is niet langer mogelijk.

2. Doelstelling en onderzoeksvragen

2.1 Doelstelling

De Inspectie JenV beoogt met dit onderzoek zicht te krijgen op het risicomanagement dat wordt uitgevoerd op locaties voor forensisch beschermd wonen. Zoals in het voorgaande hoofdstuk beschreven, geven diverse signalen aanleiding om onderzoek te doen naar dit specifieke onderdeel van de taakuitvoering. De Inspectie JenV brengt van een dwarsdoorsnede van het aanbod in kaart hoe het risicomanagement voor forensische cliënten daar wordt vormgegeven. Ze kijkt daarbij naar zowel het lokale beleid (wat is erover vastgelegd), als naar de uitvoering ervan (wat zeggen medewerkers en cliënten erover) en wat daarvan is terug te zien in dossiers van cliënten.

2.2 Centrale vraag en deelvragen

In het onderzoek staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Hoe geven locaties voor beschermd wonen het risicomanagement voor forensische cliënten vorm?

De Inspectie JenV hanteert daarbij de volgende deelvragen:

1. Wat is er over risicomanagement vastgelegd op geselecteerde locaties voor forensisch beschermd wonen?
2. Hoe wordt het risicomanagement volgens betrokkenen in de praktijk uitgevoerd op geselecteerde locaties voor forensisch beschermd wonen?
3. Wat is terug te zien van het risicomanagement in de dossiers van cliënten op geselecteerde locaties voor forensisch beschermd wonen?

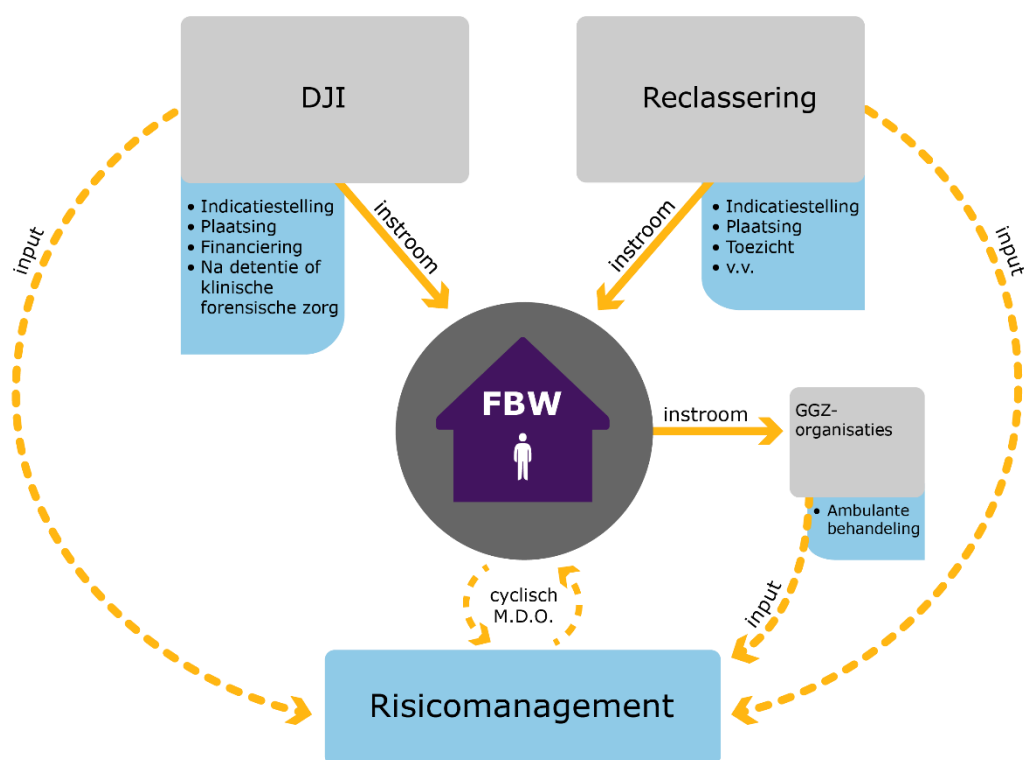
De gekozen onderzoekszet is primair bedoeld om de actuele praktijk per locatie in kaart te brengen. Mochten de bevindingen daartoe aanleiding geven, dan bestaat de ruimte om verder te analyseren wat goed en minder goed gaat in de uitvoering van het risicomanagement en daar eventueel aanbevelingen op te formuleren.

2.3 Afbakening

De Inspectie JenV onderzoekt hoe het risicomanagement op vijftien geselecteerde locaties wordt vormgegeven (zie paragraaf 3.2 voor selectiemethode en paragraaf 3.3 voor methoden van onderzoek). Zij betreft hierbij niet het risicomanagement dat wordt uitgevoerd, of reeds is uitgevoerd, door mogelijk betrokken ketenpartners. De Inspectie JenV kijkt wel hoe de locaties voor forensisch beschermd wonen omgaan met de informatie die zij van ketenpartners ontvangen over het risicomanagement van cliënten.

Om een goed beeld te schetsen van de actuele context waarin forensisch beschermdwonenlocaties werken, gaat de Inspectie JenV in gesprek met relevante ketenpartners, zoals de reclassering (zie paragraaf 3.3). Figuur 1 geeft een schematische weergave van de betrokken partijen, de plaats van het forensisch beschermd wonen hierin en de afbakening van het onderzoek.

Figuur 1. Afbakening van het onderzoek

DJI: Dienst Justitiële Inrichtingen
FBW: Forensisch beschermd wonen
MDO: Multidisciplinair overleg
V.v.: Voorwaardelijke veroordeling

De Inspectie JenV betreft in haar onderzoek, gelet op haar bevoegdheden¹⁴, alleen het risicomanagement voor cliënten in beschermdwonenlocaties die daar verblijven met een strafrechtelijke titel. Ze richt zich niet op de cliënten met een Wmo- of Wlz-traject.

¹⁴ Op basis van art. 3.5 Wet forensische zorg jo art. 1 en art. 1 Aanwijzingsbesluit toezichthoudende ambtenaren Wet forensische zorg is de Inspectie JenV aangewezen als toezichthouder in de zin van de Awb. De bevoegdheden van hoofdstuk 5 Awb gelden, evenals de specifiek genoemde bevoegdheden in art. 3.5, derde tot en met zevende lid, Wet forensische zorg.

3. Onderzoeksaanpak

3.1 Operationalisering

In deze paragraaf geeft de Inspectie JenV een toelichting op het begrip risicomanagement uit de centrale vraag en deelvragen van het onderzoek.

Risicomanagement

Binnen elke vorm van forensische zorg wordt gewerkt aan het verminderen van risicofactoren voor terugval in criminaliteit (recidive) en het versterken van beschermende factoren. Risicomanagement is een integraal onderdeel van de forensische zorg. Risicomanagement is het identificeren, signaleren en beperken van het risico op delictgedrag bij een client.¹⁵ Risicomanagement beslaat daarmee alle acties die worden ondernomen om het recidiverisico bij forensische cliënten te minimaliseren.¹⁶

3.2 Selectie van locaties

De Inspectie JenV heeft een selectie gemaakt van locaties die zij betreft in haar onderzoek. Gezien de verscheidenheid aan aanbieders van forensisch beschermd wonen acht de Inspectie JenV het van belang dat deze diversiteit terugkomt in de selectie. Daarbij is rekening gehouden met de volgende kenmerken:

1. Geografische ligging;
2. Landelijke, regionale of lokale dekking;
3. Doelgroep.

Van de in totaal 84 aanbieders zijn er drie aanbieders voorgeselecteerd. Twee vanwege hun landelijke dekking en één vanwege de specifieke SGLVG-doelgroep die zij huisvest (Sterk Gedragsgestoord Licht Verstandelijk Gehandicapt). Er zijn slechts enkele zorgaanbieders die door heel Nederland locaties hebben en maar enkele zorgaanbieders die de specifieke SGLVG-doelgroep bedienen. Door de voorselectie wordt geborgd dat ook deze kenmerken vertegenwoordigd zijn in de uiteindelijke selectie.

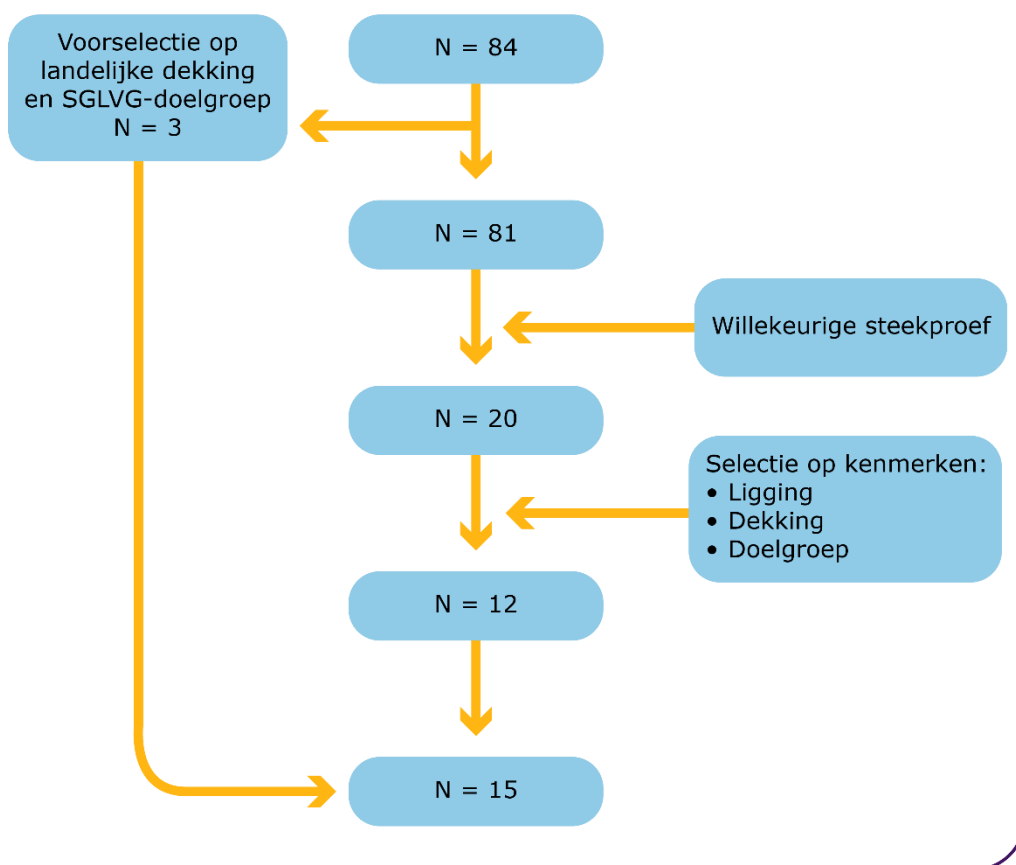
Uit de overige 81 aanbieders is een willekeurige steekproef van twintig aanbieders getrokken. De Inspectie JenV kiest hier voor om enerzijds een hanteerbaar aantal locaties te selecteren en anderzijds om te komen tot een selectie waarbij elke aanbieder een gelijke kans heeft om geselecteerd te worden. Van deze twintig aanbieders zijn de kenmerken ligging, dekking en doelgroep in kaart gebracht en vervolgens zijn twaalf aanbieders geselecteerd die, samen met de drie voorgeselecteerde aanbieders, zo veel als mogelijk zorgen voor een evenwichtige verdeling van de drie kenmerken. Hiermee komt de Inspectie JenV uit op een

¹⁵ Kwaliteitskader forensische zorg 2022-2028, herziene versie oktober 2025, p.64, [kwaliteitskader-fz-2025-definitief.pdf](#).

¹⁶ Risicotaxatie gedaan: hoe nu verder? De vertaalslag van risicotaxatie naar risicomanagement, KFZ, 2019, p.7, [\(PDF\) Risicotaxatie gedaan: hoe nu verder? De vertaalslag van risicotaxatie naar risicomanagement](#).

selectie van vijftien aanbieders van forensisch beschermd wonen die zij betreft in haar onderzoek. Figuur 2 geeft het selectieproces schematisch weer. De locaties die de Inspectie JenV bezoekt zullen in dit plan van aanpak en de verslaglegging van de resultaten niet bij naam worden genoemd.

Figuur 2. Flowchart van het selectieproces

3.3 Methoden van onderzoek

De Inspectie JenV kiest voor een kwalitatieve analyse, waarin aan de hand van een selectie van vijftien locaties wordt onderzocht hoe wet- en regelgeving en de lokale praktijk op het gebied van risicomanagement zich tot elkaar verhouden. Hiermee kunnen weliswaar geen algemeen geldende uitspraken worden gedaan over *alle* beschermdwonenlocaties in Nederland, maar worden wel de eventuele kwetsbaarheden en knelpunten zichtbaar, zoals deze in de praktijk worden ervaren door medewerkers, cliënten en andere betrokkenen.¹⁷

¹⁷ Zie: Jeanine Evers, Handboek Kwantitatieve Analyse. Theorie en Praktijk van Thick Analysis (2024). p. 17-20.

Om de deelvragen te beantwoorden, gebruikt de Inspectie JenV meerdere onderzoeksmethoden die hieronder nader worden toegelicht. Door te kijken naar zowel de in wet- en regelgeving en lokale werkwijzen vastgelegde inrichting van het risicomanagement (deelvraag één) als de praktijktoepassing ervan (deelvraag twee en drie) kan de Inspectie JenV een uitspraak doen over de centrale onderzoeksvraag naar het risicomanagement voor forensische cliënten die verblijven in een beschermdwonenlocatie.

Documentstudie

De Inspectie JenV start haar onderzoek met een documentstudie. Zij onderzoekt hoe landelijke wet- en regelgeving met betrekking tot risicomanagement wordt vertaald naar lokale protocollen en werkinstructies. De Inspectie JenV gebruikt daarvoor openbare wet- en regelgeving en vraagt bij de geselecteerde locaties de interne protocollen met betrekking tot risicomanagement op. Bij het opvragen van documenten zal de Inspectie JenV zich inspannen voor maximaal haalbare dataminimalisatie.

Deze onderzoeksmethode levert het antwoord op deelvraag één;
Wat is er over risicomanagement vastgelegd op geselecteerde locaties voor forensisch beschermd wonen?

Interviews

Op de geselecteerde locaties spreekt de Inspectie JenV met relevante betrokkenen. Voor een breed beeld van de lokale praktijk interviewt zij managers, medewerkers en cliënten. De Inspectie JenV wil hiervoor per locatie twee tot vijf interviews uitvoeren. Zij spreekt medewerkers die direct betrokken zijn bij het risicomanagement van cliënten (bijvoorbeeld een medewerker die betrokken is bij de intake en een persoonlijk begeleider), een beleids- of kwaliteitsmedewerker en een manager. De Inspectie JenV wil per locatie minimaal twee cliënten spreken om ook hun perspectief mee te nemen in de bevindingen.

Deze onderzoeksmethode levert het antwoord op deelvraag twee;
Hoe wordt het risicomanagement volgens betrokkenen in de praktijk uitgevoerd op geselecteerde locaties voor forensisch beschermd wonen?

Ook spreekt de Inspectie JenV met (beleids)medewerkers van relevante ketenpartners en brancheorganisaties om de actuele context te beschrijven waarin forensisch beschermdwonenlocaties werken. Hierbij is aandacht voor ieders rollen en verantwoordelijkheden en de onderlinge samenwerking.

Dossieronderzoek

Om te kunnen verifiëren wat de geïnterviewde betrokkenen vertellen over de uitvoering van het risicomanagement, voert de Inspectie JenV op elke locatie ook een dossieronderzoek uit. De Inspectie JenV streeft ernaar om per locatie vijf dossiers in te zien, mits er op dat moment voldoende forensische cliënten op die locatie verblijven. Daarbij kijkt de Inspectie JenV onder meer of de locaties de dossiers bijhouden volgens de eigen richtlijnen omtrent risicomanagement.

Deze onderzoeksmethode levert het antwoord op deelvraag drie;

Wat is terug te zien van het risicomanagement in de dossiers van cliënten op geselecteerde locaties voor forensisch beschermd wonen?

Reflectiebijeenkomst

Na het onderzoek organiseert de Inspectie JenV een reflectiebijeenkomst. Deze bijeenkomst is bedoeld om samen met geïnterviewde functionarissen van de geselecteerde locaties te reflecteren op de bevindingen. Op deze manier wordt het veld voorafgaand aan publicatie meegenomen in de bevindingen en eventuele aanbevelingen. Ook hoopt de Inspectie JenV hiermee te faciliteren dat locaties van elkaar leren.

4. Samenhang

In beleid en regelgeving wordt benadrukt dat bij herstel- en krachtgerichte zorg in het forensisch beschermd wonen het inschatten van risico's en goede informatieoverdracht essentieel zijn. Echter laten onderstaande externe onderzoeken en inspectierapporten zien dat in de forensische zorg in het algemeen het inschatten van risico's nog in ontwikkeling is en dat dit, evenals de samenwerking tussen betrokken organisaties, een aandachtspunt is.

4.1 Ontwikkelingen in beleid en regelgeving

In 2022 is het Kwaliteitskader forensische zorg¹⁸ door verschillende partijen in de sector, waaronder DJI en brancheorganisaties Valente en de Nederlandse ggz, opgesteld en in 2025 geactualiseerd. Het veld beoogt met het kader gezamenlijk heldere lijnen uit te zetten richting een gedeelde kwaliteitsstandaard. De volledige implementatie van het Kwaliteitskader moet eind 2028 gerealiseerd zijn. Een van de benoemde kwaliteitsaspecten in het kader is dat bij alle forensisch beschermdwonenlocaties herstel- en krachtgerichte zorg wordt gehanteerd, waarbij begeleiders de risicofactoren van cliënten betrekken.

In de Meerjarenagenda Forensische zorg 2024-2029¹⁹ wordt gemarkeerd dat de forensische zorg vanuit drie kernwaarden werkt: bescherming, perspectief en evenwicht. De samenleving wordt beschermd door gericht te behandelen en te beveiligen, door vrijheden zorgvuldig en stapsgewijs toe te kennen en door strakke risicotaxatie, goede informatieoverdracht en passend toezicht. De forensische zorg draait niet alleen om zorg voor de patiënt, maar net zo goed om bescherming van de samenleving.

4.2 Extern onderzoek

Het meest recente rapport van het Kwaliteitsnetwerk BW/MO (beschermd wonen en maatschappelijke opvang)²⁰ geeft de ervaringen uit onder meer het forensisch beschermdwonenveld weer met de implementatie van het Kwaliteitskader forensische zorg. Een van de conclusies is dat in de praktijk het integreren van risicofactoren en risicomanagement lastig is en per locatie verschilt. Risico's zijn vaak wel in beeld, maar moeten duidelijker een plek krijgen in onder meer de begeleiding en overlegmomenten.

In 2024 interviewden onderzoekers van het Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum (WODC) voor een procesevaluatie²¹ over de forensische zorg medewerkers binnen verschillende forensische zorgaanbieders. Daar kwam uit naar

¹⁸ Zie: Kwaliteitskader forensische zorg 2022-2028, herziene versie oktober 2025, [kwaliteitskader-fz-2025-definitief.pdf](#).

¹⁹ Zie: Meerjarenagenda Forensische zorg 2024-2029, [pdf](#).

²⁰ Zie: Leren van elkaar, Landelijk rapport Kwaliteitsnetwerk BW/MO, cyclus 2 (2023-2025), [leren-van-elkaar-kwaliteitsnetwerk-bwmo-cyclus2.pdf](#).

²¹ Zie: [Procesevaluatie 'Patiënt op de juiste plek' in de forensische zorg](#).

voren dat niet altijd een risicotaxatie door een verwijzer, vaak de reclassering, wordt verstrekt of wordt opgevraagd door de aanbieder zelf.

Door het programma Kwaliteit Forensische zorg (KFZ) is in 2020 het rapport *Risicotaxatie gedaan: hoe nu verder?*²² uitgebracht. Daarin is het identificeren van risico- en beschermende factoren naar risicomanagement onderzocht. Conclusies uit dit rapport waren onder andere dat er een grote variatie in risicotaxatiemethodieken wordt toegepast door verschillende partijen en dat theorievorming, waaronder vaststellen van het risiconiveau, en risicomanagement het minst zijn uitgewerkt.

4.3 Gerelateerde inspectierapporten

De Inspectie JenV onderzocht het handelen van instanties betrokken bij de zorg aan en begeleiding van de dader van een dodelijk steekincident bij de Erasmusbrug in 2024.²³ Ten tijde van het incident verbleef de dader in een forensisch beschermdwonenlocatie, stond hij onder toezicht van de reclassering en onderging hij een ambulante behandeling. De conclusies van de Inspectie JenV waren dat er bij de forensisch beschermdwonenlocatie, reclassering en behandelaar te weinig aandacht was voor de risicofactoren, belangrijke signalen niet werden gedeeld en dat risico's onvoldoende werden onderkend.

In andere onderzoeken is het risicomanagement in bredere zin onderzocht. Hierin was de focus niet specifiek op het forensisch beschermd wonen. Zo heeft de Inspectie JenV in 2025 het rapport *Incidentonderzoeken onder de loep*²⁴ gepubliceerd. De Inspectie JenV richtte zich in dit onderzoek op haar eigen incidentonderzoeken, uitgevoerd in de periode van 2012 tot en met 2024 binnen het domein van de sanctietoepassing. De Inspectie JenV concludeerde dat medewerkers van de onderzochte organisaties in de meeste onderzoeken signalen of risico's niet tijdig onderkenden en dat in andere casussen vastgestelde signalen of risico's niet tot passende interventies leidden.

In 2025 is door het samenwerkingsverband Toezicht Sociaal Domein (TSD) het rapport *Klem in het systeem*²⁵ gepubliceerd. Het betrof een overkoepelend toezichtonderzoek naar aanleiding van een dodelijk steekincident in Nieuwegein dat jaar, gepleegd door een persoon in verwarde toestand. Een van de knelpunten die tijdens het onderzoek naar voren kwam was dat risicotaxatie en samenwerking rondom personen met complexe psychiatrische problematiek en een strafrechtelijk verleden in het merendeel van de gevallen ernstig tekortschoten. Essentiële informatie werd niet gedeeld, dossiers waren onvolledig en risicotaxaties waren onvoldoende uitgevoerd of onderbouwd.

²² Zie: [\(PDF\) Risicotaxatie gedaan: hoe nu verder? De vertaalslag van risicotaxatie naar risicomanagement \(2020\)](#).

²³ Zie: [Incidentonderzoek dodelijk steekincident Erasmusbrug \(2025\)](#).

²⁴ Zie: [Incidentonderzoeken onder de loep \(2025\)](#).

²⁵ Zie: [Klem in het systeem. Complexiteit stelsel belemmert effectieve samenwerking in de zorg en ondersteuning aan mensen met verward of onbegrepen gedrag \(2025\)](#).

5. Communicatie

5.1 Start van het onderzoek

De Inspectie JenV maakt het vastgestelde plan van aanpak openbaar op haar website. Ook zal de Inspectie JenV het plan van aanpak samen met een aankondigingsmail met toelichting versturen aan de directies van de geselecteerde locaties.

5.2 Analyse en rapportage

De Inspectie JenV analyseert alle onderzoeksbevindingen in samenhang. De Inspectie JenV kan daarna op verschillende manieren rapporteren over haar bevindingen, conclusies, oordelen en aanbevelingen. Dit kan zijn in de vorm van een rapport, factsheet, brief, infographic, of op andere wijze. De wijze waarop de Inspectie JenV rapporteert ligt niet vooraf vast. Hiervoor zal een vorm worden gekozen die het beste aansluit op het effect dat de Inspectie JenV wil bereiken.

5.3 Protocol voor de werkwijze

De Inspectie JenV hanteert voor ieder onderzoek het Protocol voor de werkwijze²⁶. Hierin is, naast de procedure voor de totstandkoming van het onderzoek en de publicatie ervan, vastgelegd dat de bevindingen voor wederhoor aan de betrokken organisaties worden voorgelegd.

²⁶ Zie: [protocol-voor-de-werkwijze.pdf](#).

Bijlage 1: Afkortingen

BW/MO	Beschermd wonen en maatschappelijke opvang
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
FBW	Forensisch beschermd wonen
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
MDO	Multidisciplinair overleg
SGLVG	Sterk gedragsgestoord licht verstandelijk gehandicapt
TBS	Terbeschikkingstelling
TSD	Toezicht Sociaal Domein
V.v.	Voorwaardelijke veroordeling
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek en Datacentrum

Inspectie Justitie en Veiligheid

Toezicht, omdat rechtvaardigheid en veiligheid
niet vanzelfsprekend zijn.

Dit is een uitgave van

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Hoge Nieuwstraat 8 | 2514 EL Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
Contactformulier | www.inspectie-jenv.nl

Juli 2026

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld*